

24.07.2023

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**24 Temmuz 2023
Pazartesi**

RESMİ GAZETE'DE BUGÜN

24 Temmuz 2023 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Başkent Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Beyin Dinamiği Multidisipliner Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Karın Zarı Kanseri Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Kemik, Kıkırdak, Doku Biyoteknolojisi Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Palyatif Bakım Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Hukuku Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Dokuz Eylül Üniversitesi Ulaştırma Emniyeti ve Kaza İnceleme Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinin Yürürlükten Kaldırılmasına Dair Yönetmelik
- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Tıp Fakültesi Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Selçuk Üniversitesi Radyo-Televizyon Yapım ve Yayıncılık Araştırma ve Uygulama Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

Tarım arazisi azaldı ancak üretimde rekor bekleniyor

Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürü Mehmet Hasdemir, tarım arazilerinin büyüklüğünün 26 milyon hektardan 23,8 milyon hektara gerilediğini söyledi. Buna karşın cumhuriyet tarihinin üretim rekorunun kırılması bekleniyor. Hasdemir, bölgelerde üretilecek ürünlerin belirleneceğini, buna göre tedbirler alınacağını da ifade etti.

Hasdemir, Kastamonu Öğretmenevi'nde düzenlenen "Tarımsal Üretim Planlaması Bölge İstişare Toplantısı"nda konuştu.

Hasdemir, son 20 yılda ülke nüfusunun yaklaşık 25 milyon artarak 85 miylona çıktığını, beş milyon sığınmacının yaşadığını, 50 milyona yakın da turistin geldiğini belirterek "Tarım topraklarımız aynı. 20 yıl boyunca bir vatandaşımızı 4 dekar tarım arazisiyle beslerken, şimdi 2,8 dekar tarım arazisiyle beslemek zorundayız" dedi.

Genel müdür, 20 yıl önce 3,5 milyar dolar olan ihracatın 30 milyar dolara çıktığını, 200'e yakın ülkeye tarım ürünleri ihraç edildiğini belirterek "Bu durumda bir taraftan ihtiyaç artıyor, bir taraftan kişi başına düşen tarım arazisi miktarı düşüyor. Bir metrekare tarım toprağını bile kendi halinde bırakmaya tahammülümüz yok." dedi.

Tarım arazisi geriledi

Tarım arazileri büyüklüğünün 26 milyon hektardan 23,8 milyon hektara gerilediğini dile getiren Hasdemir, "Türkiye'deki tarımsal arazilerin yaklaşık 3,6 milyon hektarı meyve bahçesi ama bunlar azalmıyor. Meyve alanlarında yüzde 41 artış görülüyor ama çeltik, buğday, mısır gibi halkımızın beslenmesinde önemli olan tarla bitkilerinde

yüzde 8'lik daralma söz konusu. Çiftçilerimiz daha çok kar getirsin diye meyve dikmeye çalışıyor ama Çukurova gibi, Hatay'da Amik Ovası gibi, Konya gibi arazilerimizde yanlış arazi kullanımı sebebiyle belki de 50 yılda var edeceğimiz bahçeyi ovaya teslim edip, üç ürün alacağımız yerde bir ürün ile idare etmek zorunda kalıyoruz." diye konuştu.

Üretim rekoru hedefi

Üretim rekoru kırmayı beklediklerini söyleyen Hasdemir, şöyle devam etti: "132,8 milyon ton bitkisel üretimle Cumhuriyet tarihinin en fazla üretimini yapacağız, bununla gurur duyuyoruz. Hamdolsun, halkımızın da ihtiyacını karşılıyoruz ama bu üretim artışına geriye dönüp baktığınızda, meyvenin son 20 yıldaki üretim artışı yüzde 90'larda ama stratejik ürünlerimizin üretim artışı yüzde 26'larda, sebzeninki yüzde 25'lerde. Toprağımızı stratejik açıdan daha önemli olan un, yağ, şeker dediğimiz ürünlere tahsis etmek durumundayız. Halkımızın sofrasına domatesi, şeftalisini, nektarını, kayısısını koyarak, 'Buyurun ekmek yerine bunları yiyin' diyemeyiz. Bizim buğdaya, mısıra ihtiyacımız var. Dolayısıyla tarım topraklarını bu ürünlere tahsis etmek zorundayız."

Tarımda planlama

Tarımsal üretimde önemli ürünlerde planlamaya gidileceğini belirten Hasdemir, şunları kaydetti: "Bazı bölgelerin özelliklerine göre belirli ürünler üretilecek. Örneğin, belirli ürünlerin üretiminin yapıldığı bir yerde bir çiftçimiz, 'Ben istediğimi ekerim' dedi. Biz çiftçimizle hasım olmak istemiyoruz, üreticilerimizle beraber yol yürümek istiyoruz. Ona, 'Bu yaptığınız ülke üretim planlamasına uygun değil' diyeceğiz ve 12 ay süre verip planlamaya uygun üretim yapmasını isteyeceğiz. Buna da uymadı. O zaman bu çiftçiye ikinci yaptırım olarak, 'Bu yolda yalnız yürüyeceksiniz' deyip 5 yıl desteklemelerden yararlanmayacağını söyleyeceğiz. Çiftçi buna rağmen 'Ben kendi yolumda devam edeceğim' derse elde ettiği brüt hasılatın yüzde 1 ile 5'i arasında idari para cezası uygulayacağız. Bu parayı da fedakarlık yaparak planlı üretim yapan çiftçimize desteklerde kullanacağız. Bu yaptırımı bir dayatmayla, zapturapt uygulayarak değil, sizleri yönlendirerek yapacağız."

'Destekleme ödemesi politika aracı olacak'

Bütüncül yaklaşımla çalışma oluşturulacağını dile getiren Hasdemir, "Bir yerde planlama gereği bir ürünü desteklemiyorsak, Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu'ndan (TKDK) da o ürünün depolama sistemine destekleme vermemesini isteyeceğiz. Ziraat Bankası'na o ürünle ilgili kredi vermesini talep edeceğiz. Tüm bunu bütüncül bir yaklaşımla yapacağız. Desteklemeleri de önemli bir politika aracı olarak kullanıp bu süreci beraber yönetmek istiyoruz." dedi.

Üretim planlamasının yerelde belirleneceğini bildiren Hasdemir, "Üretim planlamasını Ankara'da belirlemeyeceğiz. Burada sizlerden teklif alacağız. Planlamayı Bakanlık yapacak ama bunu ilin tekliflerine göre yapacak." diye konuştu.

24.07.2023

Toplantıya, AK Parti Kastamonu milletvekilleri Halil Uluay ve Serap Ekmekci, Kastamonu Tarım ve Orman Müdürü Bekir Yücel Tanrıkulu, Kastamonu Orman Bölge Müdürü Fahri Sönmezoğlu, Kastamonu Ziraat Odası Başkanı Mehmet Butur ile Bartın, Bolu, Düzce, İzmit, Karabük Sakarya ve Zonguldak'tan sektör temsilcileri katıldı.

Rusya'dan Türkiye'nin de dahil olduğu alternatif tahıl planı

Financial Times'ın haberine göre Rusya, Tahıl Koridoru anlaşmasına alternatif olarak ödemeyi Katar'ın yaptığı ve tahılın Türkiye aracılığıyla Afrika'ya tedarik edildiği alternatif bir plan önerdik ancak her iki ülke de bu planı kabul etmedi.

Konuya yakın üç kaynağa göre Rusya, bu hafta BM destekli Tahıl Koridoru anlaşmasından çekilmesi sonrası Afrika'ya tahıl tedarik etme ve Ukrayna'yı küresel pazarlardan çıkarma planı için çabalarını artırdı.

Kaynaklara göre, Başkan Vladimir Putin, Katar'ın Moskova'ya ödeme yapması sonrası Rusya'nın tahılı Türkiye'ye göndereceği bir alternatif anlaşma önerdi. Plana göre gönderilen tahıl Türkiye tarafından ihtiyaç sahibi ülkelere dağıtılacak.

Moskova'nın resmi olarak dillendirilmediği fikrini Katar ve Türkiye kabul etmedi.

Uzmanlar Kiev yönetimi ve destekleyen Batılı ülkelerin, Rusya'nın uyguladığı ablukayı etkin bir şekilde garanti altına alacak Rusya'nın teklifine derin bir şüpheyle yaklaşacaklarını belirttiler.

Kaynaklar Rusya'nın, Afrika'ya tahıl tedarik etme fikrini ilk olarak geçtiğimiz yıl Birleşmiş Milletler ve Türkiye'nin aracılık ettiği ve 33 milyon ton Ukrayna tahılının ihraç edilmesine izin veren Karadeniz anlaşmasından kısa süreliğine çekilmesi

24.07.2023

sonrası ortaya attığını kaydetti. Rusya birkaç gün sonra Tahıl Koridoru anlaşmasına onay vermişti.

"Tahılın Afrika'ya tedarikini Türkiye sağlayacak"

Financial Times tarafından görülen bir muhtıra taslağına göre bu teklif kapsamında Rusya, Türkiye'ye "tercihli temelde" 1 milyon tona kadar tahıl gönderecekti. Katar faturayı tamamen ödeyecek ve tahıl, Afrika'ya gönderilmek üzere Türkiye'ye tedarik edilecekti.

Putin'in bu hafta tahıl anlaşmasından tekrar çekilmesinin ardından, bu görüşmelerde yer alan kaynaklar, Rusya'nın önümüzdeki hafta St Petersburg'da Afrikalı liderlerle yapacağı zirvede ve Ağustos'ta Türkiye'yi ziyaret ettiğinde Rusya'nın kendi önerisini sunmasını beklediklerini söylediler.

Rusya koşulları karşılanırsa anlaşmaya dönecek

Putin, AB'nin Moskova'nın kendi tarımsal ihracatı için ödemeler, nakliye ve sigorta üzerindeki yaptırımları geri alma konusundaki isteksizliği nedeniyle Rusya'nın tahıl anlaşmasından çekildiğini söyledi. Bu koşullar karşılanır karşılanmaz yeniden katılmaya hazır olacağını iddia etti.

Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, bu hafta yaptığı açıklamada Rusya'nın hala Karadeniz anlaşmasının devam etmesinden yana olduğunu söylemiş ve Batı'yı bu konuda Putin'e imtiyazlar tanımaya çağırmıştı.

Öte yandan iki batılı diplomat, Batı tarafında Rusya'nın önerisinin, ülkenin şu anda ordusu tarafından işgal edilen bölgelerinden tahıl ihraç ederken, Kiev üzerinde ek baskı oluşturmanın bir yolu olduğuna inanıyor.

"Ukrayna tahılı olduğuna dair güçlü şüphelerimiz var"

Üst düzey bir AB yetkilisi, "Bu fikri en son tartıştıklarında, tahılın fiilen Ukrayna'dan çalınan tahıl olacağına dair çok güçlü şüphelerimiz vardı" dedi.

Putin bu hafta yaptığı açıklamada, Moskova'nın Afrika'ya ücretsiz gübre gönderme girişimlerini batılı ülkelerin engellediğinden şikayet etmişti.

Rusya Devlet Başkanı, tahıl konusunda, "Ülkemiz Ukrayna tahılını ticari ve karşılıksız olarak ikame edebilir. Tahıl anlaşmasını mevcut haliyle sürdürmek tüm anlamını yitirdi" ifadelerini kullanmıştı.

24.07.2023

Ancak Rusya'nın Karadeniz anlaşmasından çekilmesi işgal sonrası artan gıda fiyatlarından kaynaklanan baskıyla karşı karşıya kalan ülkeler başta olmak üzere Afrika'da bazı hükümetleri kızdırdı.

Rus tahıl ve gübre tüketicisi olan Kenya, Rusya'nın bu hafta yaptığı hamlenin bölgesindeki ülkeleri orantısız şekilde etkileyen, sırtından bir bıçak olduğunu söyledi.

Rus tahıl ve gübre tüketicisi olan Kenya, bu hafta Rusya'nın hareketinin bölgesindeki "ülkeleri orantısız bir şekilde etkileyen, sırtından bir bıçak" olduğunu söyledi.

96 milyon TL'lik tarımsal destek ödemesi bugün yapılacak

Yaklaşık 96,1 milyon TL'lik tarımsal destek ödemesinin bugün yapılacağı açıklandı.

Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı, toplam 96 milyon 144 bin TL tarımsal destekleme ödemesini, bugün çiftçilerin hesaplarına aktaracaklarını bildirdi.

Bakan Yumaklı, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, tarımsal destek ödemelerine ilişkin bilgi verdi.

Yumaklı, "96 milyon 144 bin TL tarımsal destekleme ödemesini, bugün çiftçilerimizin hesaplarına aktarıyoruz. Hayırlı ve bereketli olsun." ifadesini kullandı.

Paylaşımında yer verilen grafiğe göre, ödemelerden 93 milyon 972 bin TL'lik kısmı kırsal kalkınma yatırımları, 2 milyon 172 bin TL'si düve alım desteğinden oluşuyor.

Bakan Bolat: En hızlı işleyen gümrük kapıları Türkiye'de

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, son yıllarda Türkiye'de modernizasyonu tamamlanan gümrük kapılarına işaret ederek, "Avrupa ülkelerine gidebilirsiniz, komşu ülkeleri görebilirsiniz. Batıda, doğuda, güneyde, kuzeyde en modern, en hızlı işleyen ve vatandaşımıza kalite ve konfor sağlayan gümrük kapıları Türkiye'de" dedi.

Türkiye'den Yunanistan'a açılan İpsala Sınır Kapısı yakınındaki 400 tır ve 100 küçük araç kapasiteli Umat İpsala İbrahim Girgin Tır Parkı'nın açılışı gerçekleştirildi.

Çeşitli sosyal alanlar, market, kafeterya, lokanta, yöresel ürünler pazarı, mescit, berber, döviz bürosu, duş alanları ve çamaşırhaneye hizmet verecek tır parkına, geçirdiği rahatsızlık sonucu 2021 yılında vefat eden İpsala Ticaret Borsası Başkanı İbrahim Girgin'in ismi verildi.

Tır parkının açılışında konuşan Ticaret Bakanı Bolat, 2023 hedefleri ve Türkiye vizyonu çerçevesinde hükümet olarak politikaları belirlediklerini, küresel gelişmeleri takip ettiklerini, iç ticareti düzenlediklerini ve ihracatı artırmak için uğraştıklarını belirterek, bu çerçevede bugün çok hayırlı ve önemli bir açılış için bir arada olduklarını söyledi.

Bundan birkaç yıl önce gümrük kapılarının yenilenmesi ve modernleşmesi konusunda hükümetin aldığı karar çerçevesinde Türkiye'nin en önemli 13 gümrük kapısının TOBB tarafından yenilendiğini ve modernleştirildiğini anlatan Bolat, sözlerini şöyle sürdürdü:

"Bugün Güney Avrupa'ya ve Güney Balkanlara açılan en önemli kapımız olan İpsala Gümrük Kapımızın yenilenmiş haliyle tekrar hizmete açılması ve de bu çerçevede çok büyük bir tır parkının rahmetli İbrahim Girgin'in adı verilen tır parkının hizmete alınması törenlerini birlikte gerçekleştiriyoruz. Allah'tan, hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum. Bu vesileyle ülkemizin ticaretine, ihracatının artmasına önemli katkılar yapmasını niyaz ediyorum. Siz değerli ticaret dünyası temsilcilerine, kıymetli taşımacılarımıza, şoförlerimize de büyük kolaylıkla sağlamasını temenni ediyorum."

Bakan Bolat, Ticaret Bakanlığı olarak ihracatı artırmaktan, ülkeye döviz kazandırmaktan ve dış ticareti dengelemekten sorumlu olduklarını belirterek, dış ticareti yaparken gümrük kapılarının kullanıldığını söyledi.

Türkiye'de şu anda toplamda 170 gümrük kapısının bulunduğunu, bunun 152'sinin fiilen işlediğini dile getiren Bolat, "Bugün burada açılışını yapacağımız gümrük kapısı ve tır parkı Avrupa'ya Türkiye'nin yaptığı ihracatın yüzde 40'ının geçtiği önemli kapılarımız. Dolayısıyla ticareti artırmak bizim birinci görevimiz. İç ticarete rekabetçi, adil, istikrarlı piyasa oluşumunu sağlayarak tüketicilerin zarar görmemesi, mağdur olmaması yine çok önemli bir görevimiz." ifadelerini kullandı.

Bolat, son 20 yılda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye'nin her alanda büyük bir modernleşme başarısı sağladığını, ulaştırma ve altyapıda en modern ülkeleri arasında geldiklerini kaydederek, bu modernleşmenin önemli adımlarından birisinin de gümrük kapılarında gerçekleştirildiğini anlattı.

Gümrük kapılarındaki değişime işaret eden Bolat, şu açıklamalarda bulundu:

"Avrupa ülkelerine gidebilirsiniz, komşu ülkeleri görebilirsiniz. Batıda, doğuda, güneyde, kuzeyde en modern, en hızlı işleyen ve vatandaşımıza kalite ve konfor sağlayan gümrük kapıları Türkiye'de. Bu noktada hem Ticaret Bakanlığı olarak bizim yaptığımız çalışmalar hem de Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin bünyesinde GTİ (Gümrük ve Turizm İşletmeleri) ve Umat ile yaptığımız çalışmalar çok başarılı iş birliği projeleri olarak tarihe geçmiştir. Bakın İpsala dünyanın en modern kapısı olarak ödül aldı."

Bolat, bu modelin yapılan çalışmalar sayesinde tüm İslam ülkelerinde uygulanacağını söyledi.

"700 milyar dolarlık dış ticareti gümrük kapılarından yönetiyoruz"

Ticaret Bakanı Bolat, Türkiye'nin geçen yıl 254 milyar dolarlık ihracata başarısı elde ettiğini, 20 yılda yaklaşık 7 ihracat artışı sağladıklarını belirterek, gelişmek, modernleşmek ve zenginleşmek için yatırıma ve üretime ihtiyacın olduğunu söyledi.

"Ticaret ne kadar artarsa büyüme ve refah o kadar artar." diye Bolat, ticaretin artması için uğraştıklarını, bu yıl ulaşacakları yaklaşık 700 milyar dolarlık dış ticaretin gümrük kapılarından yönetildiğini, bu nedenle gümrüklerin çok önemli olduğunu vurguladı.

Bolat, "Gümrüklerde çalışan mesai arkadaşlarımız ve yöneticilerimiz çok kritik bir çalışma yürütüyorlar ülkemiz adına. Biz onlara güveniyoruz, onlardan ümitliyiz. Bu dış ticaretin etkili, hızlı ve ticareti sekteye uğratmayacak bir şekilde yapılması için bakanlık olarak bütün gücümüzle çalışıyoruz. İşte gümrük kapılarımızın modernleşmesi ve yenilenmesi de bu amaca matuf olarak yapılmaktadır." diye konuştu.

"Kaçak ve zararlı madde yakalamasında ilk 6 ayda geçen yılı yakaladık"

Bakan Bolat, gümrük kapılarında kaçak veya zararlı ürünleri yakalama noktasında görevlilerin gece-gündüz çalıştığını belirterek, "Geçen yıl 8 milyar liranın üzerinde bir kaçak ve zararlı madde yakalaması söz konusu oldu. Bu sene daha ilk 6 ayda bu rakama ulaşmış durumdayız. Gönül ister ki hiç olmasın ama maalesef arada çürük elmalar olduğunda bunları temizlemek, ayıklamak da bizim görevimiz." ifadelerini kullandı.

Türkiye'nin ihracatının yüzde 45'ini Avrupa'ya yaptığını, bunun yüzde 40'ının kara yoluyla gerçekleştirildiğini anlatan Bolat, modern ve efektif çalışan gümrük kapılarıyla sorunları çözdüklerini söyledi.

Bolat, bugün Trakya'daki 5 gümrük kapısını ziyaret edeceklerini, yenilenen Pazarkule Gümrük Kapısı'nın açılışını gerçekleştireceklerini, yenilenmeyi bekleyen Dereköy Gümrük Kapısı'na da uğrayacaklarını anlattı.

Geçen yıl 130 milyon yolcunun, 400 milyon ton eşyanın, 7,7 milyon adet konteynerin gümrük kapılarından geçtiğini hatırlatan Bolat, Kapıkule, Hamzabeyli ve İpsala kapılarından giriş-çıkış yapan ticari araç sayısının 1 milyon 638 bine ulaştığını bildirdi.

"Avrupa'daki gurbetçilerimiz için her türlü tedbirleri almış durumdayız"

Ticaret Bakanı Bolat, Türkiye'ye gelen 60 milyon yolcunun 15 milyonunun kara yoluyla giriş yaptığını kaydederek, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Avrupa'daki gurbetçilerimizin gelişlerinde ve gidişlerinde Trakya'daki 5 gümrük kapısında sıkıntı çekmemeleri için her türlü tedbirleri almış durumdayız. Zaten bu modernleşen, genişleyen ve yenilenen gümrük kapıları süreçleri çok rahatlattı. Ayrıca Gümrükler Genel Müdürlüğümüzün bünyesinde çalışma arkadaşlarımızın sayısını azami artırdık. İçişleri Bakanlığımızla temasa geçerek polis memurlarının sayısını azami artırdık. Bu yıl, bu yaz özellikle hem yolcuların hem de ticari araçların giriş çıkışlarında o fotoğraflarda kalan uzun kuyrukların olmaması için azami gayret sarf ediyoruz. Ama her şey elimizde değil, bu gümrük kapılarının olduğu komşu ülkelerimizdeki şartlara da bağlı olarak zaman zaman bazı aksaklıklar olsa da o komşularımızla da iyi ilişkilerle ve diplomasiyle sorunları çözmeye gayret ediyoruz."

400 tır ve 100 araçlık modern park hizmette"

Bakan Bolat, Türkiye'nin Güney Avrupa'ya ve Güney Balkanlara açılan en önemli kapısının İpsala olduğunu belirterek, şu bilgileri verdi:

24.07.2023

"Burada 2021'de günlük 481 ticari araç yani tırlar giriş çıkış yaparken bu rakam 2022'de 550'ye yükseldi ve geçen yıl 4 milyar dolar ihracatımızı İpsala sınır kapısından yapmayı başardık. 2021'de günlük 375 yolcu aracı giriş-çıkış yaparken bu sayı, 2022 yılında 1.200 araca çıktı. Özellikle bayramlarda ve tatillerde bu sayı artmakta. Yap-işlet-devret modeliyle İpsala Gümrük Kapısı'nın modernizasyonu Umat'ın çok güzel çalışmalarıyla 2021 Haziran'da tamamlandı ve modern tesisler meydana geldi."

Bolat, burada zaman zaman kilometrelerce uzayan araç kuyruklarını önlemek için tır parkının eksik kaldığını kaydederek, bunu da Umat'ın üstlendiğini söyledi.

Toplam 100 dönümlük alanda çok modern bir tır parkının hayata geçirildiğini vurgulayan Bolat, sözlerini şöyle tamamladı:

"Tır şoförlerimizin bütün ihtiyaçlarını karşılayacak güzel bir tır parkı tesisi de açılarak halka tamamlanmış oldu. 400 yüz tır ve 100 yolcu aracı alan bu tır parkına da büyük hizmetler vermiş İpsala Ticaret Borsası Başkanı İbrahim Girgin kardeşimizin ismi verilmiş. Kendisini rahmetle yad ediyorum. Allah mekanını cennet eylesin."

Konuşmaların ardından tır parkının açılış kurdelesini kesen Bakan Bolat, tesiste incelemelerde bulundu.

Kur artışı, merkezi yönetimin borcunu 1 ayda 700 milyar liradan fazla artırdı

Merkezi Yönetim'in borç stoku, yılbaşından mayısa kadar aydan aya değişmekle birlikte aylık ortalama 140 milyar liralık artış gösterdi. 2022 yılı 4 trilyon 35 milyar lira ile kapatılmıştı. Mayıs 2023 itibariyle, yani 5 ay sonra stok 4 trilyon 735 milyar liraya ulaştı. Toplamda 700 milyar liralık artış oldu.

İBRAHİM EKİNCİ

Merkezi Yönetim'in borç stoku, yılbaşından mayısa kadar aydan aya değişmekle birlikte aylık ortalama 140 milyar liralık artış gösterdi. 2022 yılı 4 trilyon 35 milyar lira ile kapatılmıştı. Mayıs 2023 itibariyle, yani 5 ay sonra stok 4 trilyon 735 milyar liraya ulaştı. Toplamda 700 milyar liralık artış oldu.

Ancak seçimlerden sonra döviz kurlarına müdahalenin gevşetilmesi ile birlikte tablo da hızla değişti. Dolar kurunun 20 TL seviyelerinden 26 TL seviyelerini aştığı haziran ayında, yani sadece 1 ayda stokta 880 milyar liralık artış oldu. Toplam stok da 2022 sonuna göre 1.6 trilyon lira artış göstererek 5,6 trilyona geldi.

Son bir ayda (haziran) oluşan 880 milyar liralık artışın 810 milyarı döviz cinsi stokta meydana geldi. Eğer kur artışı olmasa ve stoktaki artış önceki aylar ortalamasında kalsaydı, haziran ayında da 140 – 150 milyarlık bir artış görülecek, toplamda 5.6 trilyon liralık bir stok değil, yaklaşık 4.9 trilyonluk bir stok rakamı oluşacaktı. Buna göre döviz kurlarındaki hızlı artış borç stoku yükünü de 700 milyar lira civarında artırmış oldu.

24.07.2023

Merkezi Yönetim'in borç stokunun son rakamlara göre yüzde 67'si döviz cinsinden. Daha da dikkat çekici olan bunun bir kısmı da içerden yapılan döviz borçlanmasından kaynaklanıyor.

Merkezi Yönetim'in iç borç stoku ile TL borç stoku arasındaki fark, içerden yapılan döviz cinsi borçlanmaları ifade ediyor. Haziran ayı itibarıyla iç borç stoku 2 trilyon 575 milyar lira gözükürken, toplam TL borç stoku 1 trilyon 845 milyar lira. Aradaki 730 milyarlık fark içerden döviz cinsi borçlanmadan. Bilindiği gibi hükümet içerden dövizle borçlanmayı bitirmişti. Ancak son yıllarda yeniden başladı. Dolayısıyla toplam borç stokunda döviz cinsi borçların yüzde 67 paya ulaşıyor olması, stokun kur artışlarına duyarlılığını artırıyor. Borç stokunun bir başka kırılganlığını da TÜFE'ye endeksli borçlar oluşturuyor. Bu kısımda faiz ödeme tarihinde muhasebeleştirildiğinden stokta gözüküyor ve enflasyona da duyarlı bir yapıda. Uzmanlar, bu şekilde oluşmuş ancak muhasebeleştirilmemiş faizleri katınca, borç stoku rakamlarının çok daha yüksek olduğunu, iç borçta faiz yükünün anaparayı geçtiğini belirtiyorlar.

Türkiye’de vergi sistemi zengine ve sermayeye çalışıyor

Türkiye, OECD genelinde en adaletsiz vergi sistemine sahip ülke. Varlıklı birey ve şirketlerden alınan dolaylı vergilerin toplam bütçe gelirlerindeki payında 2021 itibariyle yüzde 5,5 ile OECD sonuncusuyuz. OECD genelinde bu oran ortalama yüzde 11,2.

HİLAL SARI

Türkiye’deki vergi sistemi giderek daha adaletsiz hale geliyor. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyesi diğer ekonomilerle karşılaştırıldığında, devletin zengin-fakir herkesten tüketimleri üzerinden aldığı KDV ve ÖTV gibi ‘dolaylı’ vergilerin toplam vergi gelirleri içindeki payında Türkiye maalesef ilk sırada geliyor. Bunun anlamı, devletin ekonomisi içindeki varlıklı bireylerden ve şirketlerden ziyade sıradan vatandaşın üzerindeki yükü artırması ve bütçe giderlerinin yükünün adaletsiz şekilde ülkenin yoksulları ve orta gelirlerinin sırtına bindiriliyor olması. Gelir vergisi, kârlar ve sermaye gelirlerinden alınan “doğrudan” vergilerde ise Türkiye 2021 itibariyle sadece yüzde 5,5 gibi düşük bir oranla OECD sonuncusu. Bu ise Türkiye’de hükümetlerin iş dünyasını desteklerken, bütçe açıklarını kapatmak konusunda sermayesi ile para kazanabilen varlıklı birey ve şirketlerden ziyade, sıradan vatandaştan aldığı vergilerle kapatmayı tercih ettiği anlamına geliyor.

Son gelen KDV ve ÖTV artışlarında kamuoyundan gelen tepkilerin temelinde, Türkiye’deki vergi sisteminin varlıklı bireyler ve şirketler lehine adaletsiz olmasından kaynaklanıyor. OECD genelinde gelir, kâr ve sermaye gelirlerinden alınan vergilerin payı ortalama yüzde 11,2 düzeyinde. Türkiye için bu oran sadece yüzde 5,5 - başka

bir deyişle OECD ortalamasının yarısının da altında. Norveç'te, zengin birey ve şirketlerden alınan gelir, kâr ve sermaye gelirleri vergilendirilerek sağlanan doğrudan vergilerin payı OECD verilerine göre 2021 itibariyle yüzde 20,4 düzeyinde ve bu örgüt genelindeki en yüksek doğrudan vergi oranı. Bu da Norveç'i vergi sistemi en adil olan OECD ülkesi yapıyor. ABD'de vergilerin toplamdaki payı, 12,8 düzeyindeyken,

“Türkiye’de vatandaşların vergi bilinci ve farkındalığı artmalı”

Özgürlük Araştırmaları Derneği de (ÖAD) 18 Temmuz'da yayınladığı konuya ilişkin blog yazısında Türkiye'deki vergi sisteminin “giderek daha da adaletsiz hale geldiğine” dikkat çekiyor. Vatandaşların vergi sistemimize ilişkin bilincinin ve farkındalığının artması gerektiğine dikkat çeken yazıda “Türkiye’de dolaylı vergiler kamu maliyesinde çok baskın bir rol oynamaktadır. Dolaylı vergilerin hem oransal hem nominal olarak bu kadar büyük bir yer kaplaması, vergi bilincinin büyük bir erozyona uğramasına yol açmaktadır” değerlendirilmesi yapılıyor. Zengin- fakir herkesten alınan dolaylı tüketim vergilerinin toplamdaki payının yüksek olması, derneğe göre vergi bilincinin azalmasındaki en önemli etken çünkü vergi mükellefleri adil vergi sistemi kavramının zarar görmeye başladığını düşünüyor.

Vergi sistemine güveni en çok sarsanlar: Deprem vergisi, ÖTV ve TRT vergisi

Özel iletişim vergisi (halk arasında yaygın adıyla deprem vergisi), 3093 sayılı TRT bandrol ücreti ve 4780 sayılı özel tüketim vergisi ise ÖAD'ye göre vergi mükelleflerinin vergi sisteminin adaletine olan inancını negatif yönde etkileyen vergi türleri arasında en başta geliyor. Dernek bazı tüketicilerin yüksek vergiler nedeniyle daha ucuz olan kaçak ve ithal ürünlere yönelebileceğini, bunun vergi kaybına neden olduğunu ve vergi bilincinin de zayıflamasına yol açtığını söylüyor. Ayrıca ÖTV'nin yükselmesi fiyatları artırıp tüketimi sekteye uğrattığından Haziran 2023'te olduğu gibi devletin vergi gelirlerinin düşmesiyle de sonuçlanabiliyor.

RAKAMLARLA ADALETSİZ VERGİ SİSTEMİMİZ

Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın haziran ayı bütçe gerçekleşme raporuna göre merkezi toplam bütçe gelirlerinin (3.810.149 milyon TL) sadece yüzde 29,24'ü (1.114.132 milyon TL) doğrudan (varlıklı birey ve şirketlerden alınan) vergilerden oluşuyor. İlk yarıda bu doğrudan vergi gelirlerinin 495.040 milyon TL'si gelir vergisinden, 619.092 milyon TL'si ise kurumlar vergisinden elde edilmiş. Bütçe gelirlerinin 65,63'ü ise (2.500.934 milyon TL) ekonomik durumuna bakılmaksızın herkesten aynı oranda alınan ve vergi sistemindeki payı arttıkça ‘adaletsiz bir vergi sistemi yaratan’ dolaylı vergilerden geliyor. Bu dolaylı vergilerin Ocak-Haziran 2023 dönemi için dağılımı ise şöyle: KDV (619.092 milyon TL), ÖTV (510.615 milyon TL), sigorta muameleleri (75.076 milyon TL), ithalde alınan KDV (931.406 milyon TL), damga vergisi (55.512 milyon TL), harçlar (105.225 milyon TL), diğer (204.008 milyon TL) dolaylı vergilerden oluşuyor. Vergi dışı gelirlerin de yüzde 5,5'lik bir payı var.

İlk yarıyılıda hangi verginin payı ne kadar arttı?

Hazine ve Maliye Bakanlığı merkezi bütçe gerçekleşme raporuna göre kurumlar vergisinde getirilen artış sonrası devletin kurumlardan aldığı vergilerin payında ocak-haziran döneminde yıllık bazda yüzde 177'lik bir artış görüldü. Gelir vergisi geçen yılın ilk yarısına göre yüzde 86,1 artarken, kurumlar vergisi yüzde 10,6 arttı. KDV haziran ayında geçim krizleriyle tüketimin sekteye uğramasının ve bazı alanlarda gölge ekonomiye kaçışın da etkisiyle yüzde 131 düşmüş olsa da, ilk altı aylık döneme bakıldığında KDV'nin payında yüzde 69'luk bir artış, ÖTV'de ise yüzde 96,6'lık bir artış var. Banka ve sigorta muameleleri vergisi yüzde 101,5, ithalde alınan KDV yüzde 40,9, damga vergisi yüzde 98,7, harçlar yüzde 60,3, diğer dolaylı vergi gelirlerinden elde edilen finansman ise yüzde 70,6 artmış.

Markalardan enflasyonla mücadele için çağrı

Ticaret Bakanı Ömer Bolat'a nezaket ziyaretinde bulunan perakende sektörü temsilcileri, önümüzdeki dönemde yeniden artış eğilimine girmesi beklenen enflasyonla mücadele için topyekun kampanya yapılması teklifine bulundu.

YENER KARADENİZ

Mayıs ayında yapılan genel seçimlerin ardından yeni kabinede Ticaret Bakanlığı'na getirilen Ömer Bolat'a hayırlı olsun ziyaretleri devam ediyor. Önceki hafta İTO meclisine konuk olan ve iş insanları ile bir araya gelerek sektörel ve makro ekonomik gelişmelere ilişkin sorunları dinleyen Bakan Bolat, geçen hafta da perakende sektörü temsilcileri ile bir araya geldi. Ticaret Bakanı Ömer Bolat'a nezaket ziyaretinde bulunan perakende sektörü temsilcileri, önümüzdeki dönem yeniden artış eğilimine girmesi beklenen enflasyon ile mücadele için kampanya teklifine bulundu.

Artan fiyatlara bağlı olarak tüketicilerin gıda dışı harcamalarını kısmasının önümüzdeki günlerde sektör için önemli bir risk olarak karşılarında durduğunu söyleyen Birleşmiş Markalar Derneği (BMD) Başkanı Sinan Öncel, "Şu ana kadar işler çok iyi ama şimdi maliyet odaklı fiyat artışları gündemde. Bu beklentiyi kırmak ve enflasyondan korunmak için enflasyon ile mücadeleye hazır olduğumuzu ve topyekun mücadele kampanyaları yapabileceğimizi söyledik. Bakan bey de çok sıcak karşıladı" dedi.

Bakan Ömer Bolat, ayrıca Alışveriş Merkezleri ve Yatırımcıları Derneği (AYD) Başkanı Nuri Şapkacı ile Tüm Restoranlar ve Turizmciler Derneği (TURES) Başkanı

Ramazan Bingöl'le de görüştü. AYD Başkanı Şapkacı, AVM yatırımlarının yeniden hareketlenmesi için ticari gayrimenkul düzenlemesi ve sözleşme serbestisi konusunu Bakan Bolat ile görüşürken, TURES Başkanı Ramazan Bingöl de, Bakan'a yerel markaların yurtdışına açılması için komisyon kurulması ve sektörün Ticaret Bakanlığına bağlanması tekliflerini ilettiler.

Talep daralması riski var

Salgın sonrası tüm dünyada olduğu Türkiye ekonomisinde de en önemli gündem maddesi yüksek enflasyon olarak öne çıktı. Geçen yıl, yüzde 85'i aşarak son 24 yılın en yüksek seviyesine ulaşan enflasyon oranları, 2022'yi yüzde 64,27 ile tamamlamış sonrasında ise baz etkisi ile düşüş eğilimine girerek yüzde 38,21'e kadar düşmüştü. Ancak seçim sonrası artan kur, asgari ücrette yapılan ara zam ve yüksek akaryakıt fiyatları gibi gelişmelerin enflasyon oranlarını önümüzdeki dönem yeniden artırması bekleniyor. Bu zamana kadar fiyatlar artacak beklentisi ile tüketicilerin alımlarını öne çekerek perakende sektörünü canlı tuttuğunu, ancak önümüzdeki dönem bu davranışın tersine dönme ihtimalinin bir risk olarak karşılarında durduğunu belirten BMD Başkanı Öncel, bu kapsamda tüketimi canlı tutmak için kampanyaya ihtiyaç duyulduğunu aktardı. Bakan Bolat ile görüşmede de bu konuyu gündeme getirdiklerini anlatan Öncel, şöyle konuştu: "Paranın değerini koruma motivasyonu ile işler temmuza kadar iyi gitti. Ancak şimdi maliyetlerde ciddi artışlar var. Önümüzdeki günlerde talep daralması meydana gelirse, ki gelmesi çok normal, müşteri acil ihtiyaçları dışında tüketimi kısımlar. Bu da gıda dışı perakendede ciddi sorunlara yol açabilir. O nedenle önlem alınması gerekiyor. Bu konuda Bakan Bolat'a da bilgi verdik. Enflasyon ile mücadelede göreve hazır olduğumuzu, topyekun bir mücadele yapılması gerektiğini söyledik. Bakan bey de sıcak karşıladı" dedi.

"Keyfi fiyat artışları da olabiliyor"

Peki maliyetlerin bu denli arttığı bir dönemde artış yerine fiyatları düşürmenin nasıl bir faydası olabilir? Bu noktada tedarikçisinden hammaddecisine kadar bir fiyat artış beklentisi olduğunu ve bunun kırılması gerektiğini dile getiren Öncel, şöyle devam etti: "BMD'ye üye marka sayısı 509'a çıktı. Kimisinde yüzde 70'i aşmakla birlikte ortalamada AVM'lerdeki temsiliyet oranımız yüzde 55-60'lara geldi. Perakendeci enflasyon ile topyekun mücadele kapmayası başlattığı zaman kargocusundan hammaddecisine, imalatçısından tedarikçisine kadar indirim baskısı oluşacak. Sen de indirim yap diyecekler. Piyasa kendi dinamizmi içinde bunu çözer demenin ötesinde bir şey yapmış olacağız. Piyasanın kendi dinamizmine bıraktığımızda keyfi artışlar ile de karşılaşılıyor. Müşteri sadece acil ve gerekli yaşamsal ihtiyaçlarına yönelebilir. Bunu kırmak için enflasyon ile topyekun mücadele kampanyaları yapalım dedik. Berat bey zamanında yapmıştı. Buna hazırız, sayımız da artıyor. Bakan bey de piyasanın içinden ve piyasaları yakından tanıyan biri. Bizi dinledi ve sıcak baktıklarını da ilettiler. Güzel faydalı bir görüşme oldu."

Bakan Şimşek: Türkiye gri listeden çıkmak için önemli adımlar atıyor

Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek, MASAK'ın ilgili kurumlarla yürüttüğü işbirliğiyle Konya'da terör örgütü PKK'ya finansman sağlayan iki kişinin yakalanmasını değerlendirerek, "Türkiye, terörün finansmanı ve kara para ile mücadelede yürüttüğü çalışmalarla gri listeden çıkmak için önemli adımlar atıyor" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek, göreve gelir gelmez, kara para ve terörün finansmanı ile mücadelede kararlılık vurgusunda bulunarak, Türkiye'nin gri listeden çıkması için gereken adımların atılması talimatını vermişti.

Şimşek'in talimatıyla, Bakanlık bünyesinde koordinasyon ekipleri de kuruldu.

Şimşek, Adalet ve İçişleri bakanlıklarıyla uygulamada etkinlik sağlanmasını da isterken, bunun üzerine, Adalet ve İçişleri bakan yardımcılarının da katılımıyla koordinasyon toplantıları gerçekleşti.

Adalet Bakanlığı ile yapılan değerlendirmeler kapsamında aklama suçu ve terörizmin finansmanı ile ilgili eğitim ve farkındalık çalışmaları hızlandırıldı. Bu suçlarla ilgili bütün illerde ihtisas Cumhuriyet Savcılıkları ve görevli mahkemeler de oluşturulmuştu.

Konuya ilişkin kolluk tarafında soruşturma yapılma süreciyle ilgili rehberler hazırlanırken, farkındalığı artıracak eğitimler de hızlandırılacak.

Uygulamada işbirliğinin sonuçları ortaya çıktı

Bakan Şimşek'in vurgu yaptığı uygulamada etkinliğin adımları, meyvelerini verdi. MASAK'ın işbirliğiyle terörün finansmanı suçuna yönelik önemli bir operasyon gerçekleşti.

İçişleri Bakanlığı, Konya Cumhuriyet Başsavcılığının başlattığı, "Terörizmin Finansmanının Önlenmesine Dair Kanuna Muhalefet" suçuna ilişkin soruşturma kapsamında, terörle mücadele birimleri ve MASAK raporları incelemelerinde PKK/KCK terör örgütü ile irtibatlı yurt dışı merkezli derneklerden kendi isimlerine gelen paraları dağıtarak, terör örgütüne finansman sağladıkları tespit edilen şüpheli G.K ve D.İ adlı şahısların yakalandığını duyurdu.

Şimşek'ten işbirliği teşekkürü

Şimşek, konuya ilişkin yaptığı değerlendirmede, operasyona katkı sağlayan ve üst düzey çaba gösteren MASAK ve İçişleri Bakanlığı ekiplerini tebrik ederek, ilgili kamu kurumları arasındaki güçlü işbirliğinin meyvelerini verdiğini söyledi. Şimşek, "Operasyonu başarı ile yürüten İçişleri Bakanımız ve ekibi ile operasyona katkı sağlayan tüm kurum çalışanlarımıza teşekkür ederim." dedi.

Uygulamada etkinliğin somut örneklerinin görüldüğüne işaret eden Şimşek, "MASAK'ın detaylı mali istihbarat raporu sonucunda Konya Cumhuriyet Başsavcılığının başlattığı operasyon, İçişleri Bakanlığımızca yürütüldü. Böylece ilgili kurumlar arasında tam koordinasyon sağlanmış oldu. Türkiye, terörün finansmanı ve kara para ile mücadelede yürüttüğü çalışmalarla gri listeden çıkmak için önemli adımlar atıyor. Söz konusu operasyon da bu konuda ilgili kamu kurumlarının gösterdiği uygulamada etkinliğin en önemli göstergesi oldu." diye konuştu.

FATF'tan Türkiye'ye övgü gelmişti

Öte yandan, Türkiye'nin gri listeden çıkma adımları, Mali Eylem Görev Gücü (FATF) tarafından da takdir edilmişti. FATF, hazırladığı raporda, Türkiye'nin 40 FATF standardının 39'una uyumlu olduğunu duyurmuştu.

Bakan Şimşek de konuya ilişkin, "Haziran ayı içerisinde yapmış olduğumuz duyuruda FATF standartlarına uyum kapsamında Türkiye'nin en başarılı ülkeler arasına girdiğini ortaya koyacak raporun yakın tarihte yayımlanacağını belirtmiştik. FATF tarafından paylaşılan raporda ülkemizin 40 FATF standardının 39'na uyumlu olduğu tescil edilmiştir. Bu durum kara para aklama ile terörizmin finansmanı ile mücadeleye verdiğimiz önemin açık bir tezahürüdür. Ülkemiz bu kapsamdaki çalışmalarını artırarak devam ettirmeye kararlıdır." mesajını paylaşmıştı.

Arz sıkıntısı başlıyor petrol fiyatları yılın ikinci yarısı yükselecek

IEF Genel Sekreteri, Çin ve Hindistan'dan gelen talep arttıkça petrol piyasalarının 'ciddi sorunlarla' karşı karşıya kalacağını söyledi.

Uluslararası Enerji Forumu (IEF) Genel Sekreteri'ne göre, arzın talebi karşılamakta zorlanması nedeniyle petrol fiyatları yılın ikinci yarısında yükselecek.

Uluslararası Enerji Forumu Genel Sekreteri Joseph McMonigle, petrol talebinin hızla Covid öncesi seviyelere geri döndüğünü, ancak arzın bunu yakalamakta daha zorlandığını söyledi ve şu anda fiyatları ılımlılaştıran tek faktörün yaklaşan resesyon korkusu olduğunu sözlerine ekledi.

Eylül vadeli Brent ham petrolü en son Cuma kapanışında varil başına 81,07 dolardan işlem görürken, Eylül teslimatlı West Texas Intermediate ham petrolü işlem gününü 76,83 dolardan tamamladı.

McMonigle, Cumartesi günü Hindistan'ın Goa kentinde önde gelen 20 sanayi ekonomisinden (G20) enerji bakanlarının katıldığı bir toplantı sırasında CNBC'ye verdiği demeçte, "Dolayısıyla, bu yılın ikinci yarısında, arzı karşılama konusunda ciddi sorunlar yaşayacağız ve sonuç olarak fiyatların buna tepki verdiğini göreceksiniz" dedi.

McMonigle petrol fiyatlarındaki artışı dünyanın en büyük hampetrol ithalatçısı olan Çin ve Hindistan'dan gelen talep artışına bağladı. Genel Sekreter, "Hindistan ve

24.07.2023

Çin'in toplamı bu yılın ikinci yarısında günde 2 milyon varillik bir talep artışı yaratacak" dedi.

Petrol fiyatlarının bir kez daha varil başına 100 dolara çıkıp çıkmayacağı sorulduğunda, fiyatların halihazırda varil başına 80 dolar seviyesinde olduğunu ve potansiyel olarak buradan daha yükseğe çıkabileceğini belirten McMonigle "Envanterde çok daha keskin düşüşler göreceğiz, bu da piyasaya talebin kesinlikle arttığına dair bir sinyal olacak.

Dolayısıyla fiyatların buna tepki verdiğini göreceksiniz" ifadesini kullandı. Enerji dönüşümünde halkın desteği önemli McMonigle "Eğer halk, enerji piyasalarındaki yüksek fiyatları ve dalgalanmaları iklim politikalarına ya da enerji dönüşümüne bağlamaya başlarsa, kamuoyu desteğini kaybedeceğimizden endişe ediyorum" dedi ve ekledi: "Enerji dönüşümünü mümkün kılmak için halktan pek çok zor ve zorlu şey yapmasını isteyeceğiz. Onları yanımızda tutmamız gerekiyor.

Kabine bugün toplanıyor

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan bugün kabine toplantısına başkanlık edecek. Toplantının öncelikli gündemi dış politikadaki gelişmeler olacak. Ekonomi ve iç siyasete ilişkin başlıklar da değerlendirilecek. Kabine toplantısının ardından alınan kararlar Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklanacak.

Cumhurbaşkanlığı Kabinesi bugün Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan başkanlığında toplanacak.

Beştepe'deki kabine toplantısında, geçtiğimiz hafta tamamlanan Körfez turu değerlendirilecek. Turda imzalanan 18 anlaşmanın yanı sıra, Türkiye'ye yapılması beklenen yatırımlar ve yatırımlara dair hazırlıklar kabinede ele alınacak.

Enflasyonla mücadele, fahiş kira artışlarını önlemek için alınması planlanan tedbirler kabinede ele alınması beklenen diğer başlıklar arasında yer alacak.

Memur ve memur emeklisinin sosyal hakları belirlenecek

Toplantıda, memur ve memur emeklisinin 2024-2025 yıllarındaki mali ve sosyal haklarını belirleyecek 7. dönem kamu toplu sözleşme sürecine ilişkin hazırlıklar da değerlendirilecek.

Toplantıda yurt içinde ve sınır ötesinde devam eden terörle mücadele operasyonları hakkında da sunum yapılacak.

Kabine toplantısının ardından alınan kararlar Cumhurbaşkanı Erdoğan tarafından açıklanacak.

Borç dramı: Onlarca yılın toplamı 100, yalnızca haziran 19!

Alaattin AKTAŞ

24 Temmuz 2023 Pazartesi

Bugün aktaracaklarım Hazine ve Maliye Bakanlığı'nın resmi verileri. Ortada, olumlu bir gösterge olsa "Maşallah" denilmesi gereken bir gidişat var. Ama bu gidişat olumlu olmak şöyle dursun, çok olumsuz olduğuna göre "Eyvah" desek yeridir!

Hazine'nin borcu haziran ayı sonunda 5.6 trilyon lirayı aştı. Gelineen düzeyden öte hazirandaki artışa odaklanmak gerekiyor.

Borç eskiden milyar milyar artardı; öyle bir hale gelindi ki bu gidişle neredeyse trilyon trilyon artacak!

Haziranda kaydedilen artış tam 882 milyar lira. Lütfen dikkat, 1 trilyon liraya yakın bir borç artışından söz ediyorum.

Bu tutarın ne kadar büyük olduğunu görmek için şöyle bir kıyaslama yapalım...

Hazine'nin toplam borcu mayıs ayı sonunda 4.7 trilyon liraydı. Cumhuriyet tarihi boyunca borç alınmış, ödenmiş ve bakiye onlarca yıl sonunda 4.7 trilyon lira olmuş. Bu tutara bir ayda 882 milyar eklendi. Yani artış oranı tam yüzde 19.

Onlarca yıl boyunca 100 liraya gelmiş olan borç stokuna, bir ayda 19 lira daha ekleme başarısı(!) göstermişiz.

Bir çarpıcı kıyaslama daha...

Hani hazirandaki artış 882 milyar lira ya... 2017 sonundaki toplam borç geçen aydaki artış kadar bile değildi. 2017 sonundaki tutar 877 milyardı.

Hem yeni borçlanma, hem kur artışı... Hazine'nin borcu tırmanıyor (Milyar TL)

	İç	Dış	Toplam		İç	Dış	Toplam
2003	194,4	88,8	283,2	2016	468,6	291,3	760,0
2004	224,5	92,5	317,0	2017	535,4	341,0	876,5
2005	244,8	87,2	331,9	2018	586,1	481,0	1.067,1
2006	251,5	94,0	345,5	2019	755,1	574,0	1.329,1
2007	255,3	78,6	333,9	2020	1.060,4	752,5	1.812,8
2008	274,8	106,0	380,8	2021	1.321,2	1.426,6	2.747,8
2009	330,0	112,0	442,0	2022	1.905,3	2.129,8	4.035,2
2010	352,8	121,3	474,1	Ocak 23	1.979,0	2.202,1	4.181,1
2011	368,8	150,3	519,1	Şubat	2.021,1	2.191,2	4.212,3
2012	386,5	146,4	532,9	Mart	2.233,4	2.258,7	4.492,1
2013	403,0	183,2	586,2	Nisan	2.292,9	2.298,5	4.591,4
2014	414,6	197,9	612,5	Mayıs	2.348,1	2.387,4	4.735,5
2015	440,1	238,1	678,2	Haziran	2.575,6	3.041,8	5.617,4

Sebepler kur artışı

Hazine'nin borç stokunun bir ayda böylesine rekor artış göstermesinin en temel nedeni döviz kurunda yaşanan artış...

Döviz aylarca baskılar ve normal seyrine izin vermez de seçim sonrası baraj kapaklarını açarsanız, olacağı bu!

Hazirandaki 882 milyar liralık artışın 810.7 milyarı döviz cinsi borçlardan kaynaklandı. TL cinsi borçlardan kaynaklanan artış ise 71.3 milyar lira düzeyinde.

İç borç da döviz cinsi olunca...

Haziran ayında iç borç stoku 227.5, dış borç stoku 654.4 milyar lira arttı.

Oysa biraz önce vurguladım; TL cinsi borçlardan kaynaklanan artış 71.3 milyar lira.

TL cinsi borç artışı ile iç borç artışı çok farklı ama burada bir yanlışlık yok. Çünkü iç borcun bir kısmı döviz cinsinden. Böyle olunca dövizdeki artış iç borcu da artırıyor. Bir başka gün bu konuya daha detaylı değineceğiz; ama döviz cinsinden iç borç almanın ne kadar yanlış olduğu böylece bir kez daha ortaya çıkmış oluyor.

Vatandaş ve şirketleri döviz cinsinden borçlanmayın diye sürekli uyaracak ve hatta bir takım kısıtlamalar getireceksiniz; sonra da Hazine olarak döviz cinsinden iç borç

24.07.2023

alacak, kur arttığında da bir anda rekor bir borç büyümesiyle yüz yüze geleceksiniz. Ne şahane bir politika değil mi!

Borç alan faiz öder ve...

...Ve emir alır! Bundan kaçış yoktur. Çok borçlu olanın eli zayıflar, pazarlık gücü azalır.

Birey olarak düşünün. Herkesin çok anı dinlemişliği vardır; borçlu, alacaklısına görünmemek için yolunu değiştirir.

Aynı alacaklısının kapısına yeniden gitmek durumunda kaldığında bu sefer daha yüksek faize razı olmak zorundadır.

Türkiye niye giderek daha yüksek faizle borç almak durumunda kalıyor; özellikle dış borç... Acaba çok borçlu olduğumuz ve pazarlık gücümüzü yitirdiğimiz için mi!

Enflasyon yüksek kalmaya devam edecek

Servet YILDIRIM

24 Temmuz 2023 Pazartesi

Sorunun ve çözümün farkında olan Merkez Bankası'nın 2.5 puanlık artış kararı doğru yönde atılmış bir adımdır ancak yeterince güçlü değildir. Görünen o ki, yönetim katında da bir süre daha yüksek enflasyonla yaşamayı kabullenmişiz.

Çok yakında şirketlerimiz 2024 bütçe ve iş planlarını yapmaya başlayacaklar. Ve bu planlara şekil verecek temel varsayımlardan biri enflasyonun yüksek kalmaya devam edeceği olacak. Oysa bu sürece enflasyonist beklentiler kırılmaya başlamış ve enflasyonun düşeceği beklentisi güçlenmiş olarak girilebilirdi. Fakat görünen o ki; Türkiye bir süre daha yüksek enflasyonla yaşamaya devam edecek; hesaplar buna göre yapılacak.

Merkez Bankası Temmuz ayı Piyasa Katılımcıları Anketi'nde bir önceki ankette yüzde 38.5 olan 2023 tüketici enflasyonu beklentisi yüzde 43,82 oldu. 12 ay sonrası için beklenti ise yüzde 33.21.

Enflasyona ilişkin olumsuz beklenti sadece içeride değil dışarıda da güçleniyor. Mesela geçen hafta S&P Global Kıdemli Direktörü Frank Gill Bloomberg HT'ye yaptığı açıklamada, Türkiye'de enflasyonda kısa vadede aşağı yönlü hareket beklemediklerini söylemiş. Gill'e göre 2023'te enflasyon yüzde 40 civarında kalacak, dezenflasyon süreci ise ancak 2024-2025'te başlayacak.

Merkez Bankasının resmettiği enflasyon görünümü de çok parlak değil. Beklentiler bozuluyor, enflasyon hedefin çok üzerinde seyrediyor, enflasyonun ana eğiliminde yükseliş sürüyor. Bir süre daha yüksek enflasyonla yaşayacağımızı düşündüren ana neden de bu olumsuz tablo ve bu tabloya verilen zayıf yanıt.

Merkez Bankası'nın geçen hafta perşembe günü yaptığı bir sayfalık açıklamada sorun ortaya konulmuş; enflasyona yol açan nedenler sıralanmış; olumlu etki yapacak faktörler belirtilmiş ve ne yapılacağı söylenmiş.

SORUN: Türkiye’de enflasyonun ana eğiliminde yükseliş sürüyor.

ENFLASYONA YOL AÇAN NEDENLER: Yurtiçi talepteki güçlü seyir, ücret ve kur kaynaklı maliyet yönlü baskılar ile hizmet enflasyonundaki katılık bu gelişmede belirleyici oluyor. Bunlara ek olarak vergi düzenlemeleri ve fiyatlama davranışlarındaki bozulmada ilave olumsuz etki yapacak.

ENFLASYONA OLUMU ETKİ YAPACAK FAKTÖR: Doğrudan yabancı yatırımlar, dış finansman koşullarındaki iyileşme, rezervlerde artış ve turizm etkisiyle cari açığın daralacak olması fiyat istikrarına güçlü katkı yapacak.

NE YAPILACAK?: Politika faizi, enflasyonun ana eğilimini geriletecek ve enflasyonu orta vadeli yüzde 5 hedefine yaklaştıracak koşulları sağlayacak şekilde belirlenecek. Görünüm iyileşinceye kadar parasal sıkılaştırma sürececek. Gerektiği zamanda ve ölçüde güçlendirilecek.

Bunlar doğru tespitler. Tedavi için ne yapılması gerektiği de ortaya doğru bir şekilde konulmuş. teşhisler. Yani teşhis doğru, tedavi planı doğru. Ama yazılan reçetede sorun var.

Para Politikası Kurulu açıklamasında küresel enflasyonun halen hem hedeflerin hem de uzun dönemli ortalamaların üzerinde seyrettiğine dikkat çekilerek bu nedenle birçok ülkede parasal sıkılaştırma sürecinin devam ettiğine dikkat çekiliyor.

Türkiye de başından beri bu ülkelerle aynı sepetteydi. Bizde de enflasyon hem hedeflerin hem de uzun dönemli ortalamaların çok üzerindeydi. Hatta diğer ülkelerden çok daha kötü durumdaydık. Ama onlar parasal sıkılaştırmaya başladıklarında biz hala gevşeme aşamasındaydık. Şimdi onlar bir yıldan uzun bir zaman önce başladıkları sıkılaştırmayı sürdürürken biz daha yeni başladık. Yani diğer ekonomilerden enflasyonun hem düzeyi hem de verilen reaksiyonda olumsuz ayrıştık ve koptuk. Ne ihracat yaparken fiyat tutturabiliyoruz ne de maliyetleri kontrol edebiliyoruz. Geç kalmanın faturasını ödüyoruz. Bu nedenle bizim “sıkılaştırmayı sürdüren diğer ülkelere” göre daha sert reaksiyon göstermemiz gerekirdi ama “çok ölçülü” gidiyoruz.

Özetle; sorunun ve çözümün farkında olan Merkez Bankası’nın 2.5 puanlık artış kararı doğru yönde atılmış bir adımdır ancak yeterince güçlü değildir. Görünen o ki, yönetim katında da bir süre daha yüksek enflasyonla yaşamayı kabullenmişiz.

TÜİK hayat pahalılığını ne zaman ölçecek?

Maruf BUZCUGİL

24 Temmuz 2023 Pazartesi

TÜİK'in eski Başkanı Prof. Dr. Sait Erdal Dinçer Ocak 2022'de yaptığım söyleşide hayat pahalılığını ölçmediklerini belirterek, "Yaşam maliyetini değil, 84 milyon için enflasyonu ölçüyoruz" demişti. Dinçer'in bu sözleri kamuoyunda yıllardır sorulan ve bizim de sormaktan vazgeçmeyeceğimiz, "Açıklanan enflasyon ile hissedilen enflasyon arasındaki fark nereden kaynaklanıyor?" sorusunun yanıtıydı. Başkan Dinçer, TÜİK'in hep saygıyla yaklaştığı Türk-İş'in her ay yayımladığı Açlık ve Yoksulluk Sınırı Araştırması benzeri Yaşam Maliyeti Endeksi üzerinde çalıştıklarını da duyurmuştu. Çekirdek enflasyonu da takip ettiğimiz Özel Kapsamlı TÜFE Göstergeleri içinde yer alabilecek Yaşam Maliyeti Endeksi vatandaşın hissettiği hayat pahalılığını ölçmeye çalışacaktı. Bu çalışmanın sürüp sürmediğini, hangi aşamada olduğunu bilmiyoruz. Prof. Dr. Dinçer, söyleşimizin yayınlanmasından bir hafta sonra TÜİK başkanlığından alındı, Marmara Üniversitesi'ndeki ekonometri hocalığına döndü.

Enflasyon ve hayat pahalılığının yakıcı etkisinin sürdüğü, temmuz ayı enflasyonunun çift haneli beklendiği ortamda bu sözleri yeniden hatırlamakta yarar var.

TÜRKİYE TEK HANELİ ENFLASYONA DÖNEBİLİR Mİ?

Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in görevi devralırken altını çizdiği "şeffaflık, tutarlılık, öngörülebilirlik ve uluslararası normlara uygunluk" ilkelerinin TÜİK'te nasıl bir "rasyonel zemine dönüş" etkisi yaratacağını hep birlikte göreceğiz.

Türkiye, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz ve Mehmet Şimşek'in verdiği hedefte olduğu gibi yeniden "tek haneli enflasyon" düzeyine inebilir. 21 yıllık kesintisiz AK Parti iktidarları döneminde tüketici enflasyonunun 2003-2012 yılları arasında 10 yıl tek haneli, 3 yıl da tek haneye yakın gerçekleştiğini hatırlamakta yarar var.

Henüz yüksek enflasyonla kapsamlı ve bütüncül mücadele öngören, kısa ve orta vadede gerçekçi hedefler koyan bir program yok. Çalışmaları yoğun şekilde devam eden ve Eylül ayında kamuoyuna açıklanması beklenen Orta Vadeli Program'ın "enflasyon tek haneye nasıl düşürülecek ?" sorusuna da yanıt vermesi bekleniyor.

TCMB'NİN ENFLASYON HEDEFLEMESİ RASYONEL ZEMİN Mİ?

Elbette enflasyonla mücadelenin merkez üssü Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB). Para politikasının anlamını yitirdiğinin, politika faizi enflasyon ilişkisinin kalmadığının en yetkili kişilerce dile getirildiği bir seçim ekonomisi (irrasyonel) döneminden geliyoruz. Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in "rasyonel zemin" vurgusu en çok para politikasıyla ilişkilendirilmeye çalışılıyor. Heterodoks-Ortodoks ayrımının ortasında "hibrit model" benzetmeleri de yapılıyor. 27 Temmuz Perşembe günü yeni Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan ilk kez kamuoyu karşısına çıkacak ve enflasyon raporunu açıklayacak. TCMB'nin yasasında öngörüldüğü gibi fiyat istikrarına odaklanarak bir süredir uzaklaştığı enflasyon hedeflemesi rejimine nasıl döneceğini, enflasyonun seyrini nasıl değerlendirdiğini göreceğiz.

Ücretlere enflasyon ayarı ve "enflasyon ataleti"

Yüksek enflasyonun topluma ve ekonomiye vereceği zararın ne kadar büyük olabileceğini en iyi anlatan metin elbette ki TCMB internet sitesinde bulunuyor. TCMB'nin 2013 yılında yayımladığı Enflasyon ve Fiyat istikrarı başlıklı raporda bugünlere ışık tutacak önemli değerlendirmeler var. Bu metnin, enflasyonun tarihi dip düzeyi, yıllık yüzde 6,16 oranını gördüğü 2012 yılının ardından yayımlandığını hatırlatalım. Elbette bu bilgilerin enflasyonun tarihin en düşük seviyelerinden birine indirilmiş olduğu dönemin verdiği özgüvenle kaleme alınmış olması, bugün de geçerli olan teori ve pratikteki doğruları elek üstüne çıkarmamıza engel değil. Merkez Bankası bu raporda enflasyonu "halk düşmanı" ilan ediyor, ücret artışlarıyla gelen "enflasyon ataletine" vurgu yapıyor, enflasyonun ülkelerin siyasi ve sosyal yapısına verdiği zararın Türkiye ve dünyada defalarca test edildiğine işaret ediyor.

TCMB diyor ki:

"Ekonomik birimler, ileriye yönelik enflasyon beklentilerini yakın geçmişte yaşanan enflasyon gerçekleştirmelerine göre belirlemeye devam ettiği sürece, enflasyon artış oranı geçmişe paralel bir seyir izlemeye devam edecektir. Bu durum enflasyon ataletine neden olmaktadır."

İşte tam da maaş ve ücretlere enflasyon ayarının yapıldığı bu günlerde "enflasyon ataleti"ni ve enflasyonla topyekûn mücadelenin ne kadar önemli olduğunu düşünmemizde yarar var. Bütün bu gelişmeleri yansıtan ekonomi gazetecilerinin çoğunun en düşük devlet memurundan daha az ücretle çalıştıklarını haykırmaya başladıklarını da hatırlamak gerekiyor.

VERGİ ÖDERKEN NE KADAR MİLLİYETÇİYİZ?

Özel sektörün önemli düşünce kuruluşu Türkiye Ekonomi Politikaları Araştırma Vakfı'nın (TEPAV) geçen hafta yayımladığı "Vergi öderken ne kadar milliyetçiyiz?" başlıklı değerlendirme notu ilginç bir tartışma başlattı.

TEPAV Maliye ve Para Politikası Araştırmaları Merkezi Direktörü M. Coşkun Cangöz'ün kaleme aldığı notta Türkiye'nin siyasi eğilim haritasında milliyetçi oyların en fazla olduğu illerdeki vergi ödeme davranışları irdeleniyor.

Seçim sonuçlarına göre milliyetçi oyların ağırlıkta olduğu illerde vergi tahsilat/tahakkuk oranlarını inceleyen Cangöz'ün şu değerlendirmesi dikkat çekici:

"Milliyetçi oyların Türkiye ortalamasının (yüzde 24,6) üzerinde olduğu 45 ilin 20'sinde tahsilat/tahakkuk oranının Türkiye ortalamasının (yüzde 71,9) altında olduğu görülüyor. Bu kapsamda en yüksek (yüzde 40 üzeri) oy oranına sahip olan 5 ilde (Çankırı, Aksaray, Yozgat, Gümüşhane ve Osmaniye) tahsilat/tahakkuk oranı ortalama yüzde 66,3 seviyesindedir. Ancak 45 ilin ortalaması yüzde 72,4 ile Türkiye geneline paralellik gösteriyor."

Avrupa'ya göre en ucuz Türk'e göre çok pahalı

Naki BAKIR

24 Temmuz 2023 Pazartesi

Akaryakıtta ÖTV artırımını ile benzin, motorin ve diğer petrol ürünlerine gelen zamlar kaygı yaratırken, benzin, motorin fiyatlarının bu zamlara rağmen 27 AB ülkesinin hala altında bulunduğu, buna karşılık Avrupa'da iki ülke hariç asgari ücretle en az akaryakıt alınabilen ülkenin de Türkiye olduğu belirlendi.

Son zamlara rağmen benzin, motorin fiyatları 27 AB ülkesinin hala altında. Ancak Avrupa'da iki ülke hariç asgari ücretle en az akaryakıt alınabilen ülke Türkiye.

Geçen haftaki zamlarla Türkiye'de fiyatı 1,14 euroya karşılık gelen benzin, AB'de 1,30-1,97 euro; 1,13 euro olan motorin de o ülkelerde 1,21-1,89 euro.

Avrupa ülkelerinde asgari ücretle alınabilen benzin, motorin miktarı Türkiye'nin 4 katına kadar çıkıyor.

Geçen hafta gelen zamlarla; akaryakıt pompa fiyatları İstanbul'da benzinde 34,01, motorinde 3,83 lira oldu. Merkez Bankası'nın 21 Temmuz döviz alış kuruyla çevrildiğinde benzinin litresi 1,14, motorinin 1,13 Euro'ya karşılık geliyor.

Akaryakıt fiyatları bu düzeyleri ile tüm AB ülkelerinin altında bulunuyor. Bu ülkeler içinde en ucuz benzin litrede 1,30 Euro ile Bulgaristan, en pahalı ise 1,97 Euro ile Hollanda'da. Motorinin litre fiyatı da AB ülkelerinde 1,21- 1,89 Euro arasında değişiyor.

Avrupa ülkelerinin çok altında

Türkiye-AB karşılaştırmasında akaryakıtın en ucuz olduğu ülke Türkiye olurken, duruma satın alma gücüne göre bakmak gerekiyor. Aylık asgari ücretle alınabilen benzin veya motorin miktarına bakıldığında durum tersine dönüyor.

Eurostat'ın, Avrupa ülkelerinde yılın ikinci yarısında geçerli "brüt" asgari ücret ve 17 Temmuz'daki akaryakıt fiyatlarına göre oluşturduğu istatistiklere göre ise asgari ücretle alınabilen miktar iki ülke dışında Türkiye'nin üzerinde.

Net asgari ücretle alınabilen benzin, motorin miktarı*					
	Net As. Üc. (2. yarı, TL)	Benzin (TL/Lt.)	Motorin (TL/Lt.)	Alınabilen Benzin (Lt.)	Alınabilen Motorin (Lt.)
2013	803,68	4,92	4,31	163	186
2014	846,00	5,03	4,40	168	192
2015	1000,50	4,66	3,85	215	260
2016	1300,99	4,38	3,74	297	348
2017	1404,06	5,07	4,43	277	317
2018	1603,12	6,23	5,66	257	283
2019	2.020,90	6,90	6,31	293	320
2020	2.324,71	6,35	5,91	366	393
2021	2.825,90	7,73	7,21	366	392
2022	5.500,35	22,71	25,37	242	217
2023	11.402,32	34,01	33,83	335	337
Temmuz 2023 İtibarıyla Değişim (%)					
2020-2019	15,0	-8,0	-6,3	24,9	22,8
2021-2020	21,6	21,7	22,0	0,0	-0,3
2022-2021	94,6	193,8	251,9	-33,9	-44,6
2023-2022	107,3	49,8	33,3	38,4	55,3
2023-2013	1.318,8	591,3	684,9	105,5	81,2

*Akaryakıt için her yılın temmuz ayının son hafta başı İstanbul Beykoz pompa fiyatları baz alındı.

Türkiye’de ikinci yarıda geçerli asgari ücretin brütü ve 21 Temmuz akaryakıt fiyatları baz alınır, satın alınabilen miktar benzinde 394 litre, motorinde 397 litreye denk geliyor.

Buna göre brüt asgari ücretin satın alabildiği miktar, Avrupa ülkeleri içinde sadece Bulgaristan’da benzinde 308, motorinde 321 litre ve Macaristan’da benzinde 382, motorinde 392 litre ile Türkiye’nin altında.

Akaryakıt fiyatları (Euro/Lt.)			
Benzin		Motorin	
Hollanda	1,97	İsveç	1,89
Danimarka	1,90	Finlandiya	1,79
Finlandiya	1,87	Belçika	1,72
Yunanistan	1,87	İtalya	1,68
Almanya	1,85	Fransa	1,67
İtalya	1,84	Hollanda	0,65
Fransa	1,81	Danimarka	1,64
Belçika	1,73	Almanya	1,63
Estonya	1,70	Yunanistan	1,58
Portekiz	1,68	Avusturya	1,53
İsveç	1,65	İrlanda	1,52
İrlanda	1,64	Portekiz	1,52
İspanya	1,59	Slovenya	1,50
Slovakya	1,57	Estonya	1,50
Çekya	1,56	Hırvatistan	1,50
Letonya	1,56	GKRK	1,49
Avusturya	1,56	Macaristan	1,48
Lüksemburg	1,54	Lüksemburg	1,44
Macaristan	1,52	İspanya	1,44
Hırvatistan	1,50	Letonya	1,43
Litvanya	1,48	Slovakya	1,43
GKRK	1,46	Polonya	1,39
Slovenya	1,46	Çekya	1,36
Polonya	1,44	Romanya	1,35
Romanya	1,35	Litvanya	1,34
Malta	1,34	Bulgaristan	1,24
Bulgaristan	1,30	Malta	1,21
TÜRKİYE	1,14	TÜRKİYE	1,13

*Avrupa için 17 Temmuz, Türkiye 21 Temmuz itib.

Buna karşılık Lüksemburg’da brüt asgari ücretle alınabilen benzin miktarı 1.549 litre ile Türkiye’nin 3,9 katına, motorin miktarı da 1.658 litre ile 4,2 katına ulaşıyor. İrlandalı asgari ücretli aylık ücretiyle 1.165 litre benzin veya 1.252 litre motorin, Belçikalı 1.127 litre benzin veya 1.219 litre motorin alabiliyor.

Net asgari ücretle alınabilen miktar

Daha gerçekçi bir hesaplama için asgari ücretin ele geçeni (neti) baz alındığında, satın alınabilen miktarın çok daha düşük olduğu görülüyor. Bu yılın ilk yarısında geçerli 8 bin 506,80 TL olan “net” asgari ücretle, haziran sonunda İstanbul Beyoğlu’nda litresi 24,04 TL olan benzinden yaklaşık 354, litresi 23,83 lira olan motorinden 357 litre satın alınabiliyordu.

Yılın ikinci yarısında uygulanacak asgari ücret temmuz başından geçerli olacak şekilde 11 bin 402,32 TL’ye çıkarılırken, 4 Temmuz’da benzin 26,17 lira, motorin 23,87 lira oldu. Yeni asgari ücretle 435 litre benzin veya 479 litre motorin alınabildi. Ancak 6, 10, 13, 16 ve 21 Temmuz’da yapılan zamlarla ise benzinin pompa fiyatı litrede 34,01, motorinin 33,83 TL’ye kadar yükseldi.

Böylece asgari ücretle alınabilen benzin miktarı 335 litreye, motorin miktarı 337 litreye geriledi. Başka deyişle yeni asgari ücretin satın alabildiği akaryakıt, haziran sonuna kadar geçerli önceki asgari ücretle alınabilenin altına indi. Yeni asgari ücret 2024 başına kadar değişmeyecekken, akaryakıt fiyatlarında sürmesi olası artışlar, alınabilen miktarları da aşağı çekmeye devam edecek.

Alım gücü en çok 2022’de düştü

Brüt asgari ücretle alınabilen miktar (Lt.) *		
	Benzin	Motorin
Lüksemburg	1.549	1.658
İrlanda	1.165	1.252
Belçika	1.127	1.219
Almanya	1.072	1.173
Hollanda	981	1.135
Fransa	943	1026
Slovenya	826	810
İspanya	732	800
GKRK	642	690
Malta	623	631
Litvanya	569	625
Portekiz	527	584
Polonya	517	536
Hırvatistan	468	526
Çekya	459	525
Romanya	448	490
Slovakya	447	484
Yunanistan	445	467
Estonya	427	449
Letonya	397	434
Macaristan	382	391
Bulgaristan	308	321
TÜRKİYE	394	397

*TR, 21 Temmuz Aytemiz, diğerleri 17 Tem. Eurostat verileri.

24.07.2023

Her yılın ikinci yarısında geçerli “net” asgari ücret ve temmuz ayının son hafta başında geçerli akaryakıt fiyatları baz alındığında, alınabilen miktar 2020 yılında benzinde 366, motorinde 393 litreye çıkmıştı. Pandemiye rağmen bu düzey, 2021’in aynı tarihlerinde de değişmedi.

Ancak akaryakıt fiyatlarının üç kattan fazla arttığı 2022 yılının temmuz ayı sonlarında bu miktarlar benzinde bir yıl önceye göre yüzde 34 azalarak 242 litreye, motorinde yüzde 45 azalarak 217 litreye düştü. Son net asgari ücret miktarı ve pompa fiyatlarına göre benzinde 335, motorinde 337 litre olan satın alınabilen miktarlar 2020 düzeyini yakalayamadı.

Temmuz 2020’ye göre net asgari ücretle 31 litre daha az benzin ve 56 litre daha az motorin alınabiliyor. Net asgari ücretle alınabilen benzin ve motorin miktarları on yıl önceki düzeylerinin ise çok üzerinde bulunuyor.

Abdulkadir Selvi

İmamoğlu CHP'de kalır mı, parti kurar mı?

DOĞRUSU Ekrem İmamoğlu'nun bu kadar cesur olacağını tahmin etmemiştim.

Belediye Başkanları toplantısında 10 kaplan gücünde çıkış yaptı.

1- Ekrem İmamoğlu kürsüye çıktı ve Zoom üzerinden yaptığı toplantıyı savundu. Toplantıyı "etik dışı" bulduğunu belirten Kılıçdaroğlu'na, "Etik dışı bir şey görmüyorum" diye yanıt verdi. Ama "Asıl bu toplantının yapılması değil, gizlice kaydedilip servis edilmesi etik dışıdır" demesini beklerdim. Zoom'un bu ayağı eksik kalmış.

2- İmamoğlu kürsüden Kılıçdaroğlu'nun yüzüne bakarak, "Biz sizinle görüşmüştük. Değişim olacaktı. Değişim olmadığı için yerel seçimleri kaybetme riskimiz arttı" deme cesaretini gösterdi.

3- Oturumu yöneten Genel Başkan Yardımcısı Ahmet Akın'ın, "Konuşmanızı toparlayın" uyarısına, sert bir şekilde "Bırakın konuşayım" diye tepki gösterdi.

4- Kendisini hedef alan Bakırköy Belediye Başkanı Bülent Kerimoğlu'na, "Seninle istersen şimdi, dışarıda konuşalım" diye meydan okudu. İmamoğlu, Canan Kaftancıoğlu hakkında da "Erkek olsa başka konuşurdum" demişti.

İMAMOĞLU PARTİ KURAR MI?

Mesleğe başladığımda bir süre Demirel'i izlemiştim. Baba olsaydı, bu durum için "Vazo çatladı canım" derdi. Bence vazo çatladı, bir daha su tutmaz. Peki bu durumda İmamoğlu ne yapar? Hürriyet'in 10 sorusunda Kılıçdaroğlu'na, "Ekrem İmamoğlu'nu İstanbul'a tekrar aday yapar mısınız?" diye sormuştum. "İstanbul Büyükşehir Belediye Başkan adayımız Sayın İmamoğlu'dur" yanıtını vermişti.

NE ZAMAN KURAR

Kılıçdaroğlu, tüm yaşananlara rağmen İmamoğlu'nu aday yapmakta kararlı. Peki İmamoğlu CHP'de durmakta kararlı mı? Ekrem İmamoğlu'nun performansını izledikçe hızla şu noktaya doğru kayıyorum: Kılıçdaroğlu ile kılıçları çekmiş durumda. Savaşmaktan kaçınıyor. CHP ile gönül bağları kopmuş. Eğer CHP'deki mücadeleyi kaybederse, kurultay sürecinin şiddetine göre yerel seçimden önce ya da sonra ufukta bir İmamoğlu partisi görünüyor.

ADAY DEĞİLİM DEDİ Mİ

CHP'de belediye başkanları toplantısı devam ederken, Ekrem İmamoğlu'nun Kılıçdaroğlu'na, "Devam ederseniz yerel seçimde ben yokum" dediği kulislere yayıldı. CHP Genel Merkezi tarafından bu iddia yalanlandı. Ben de kaynaklarımdan kontrol ettim. "Ben yokum" dediğini doğrulayan çıkmadı. "Devam ederseniz yerel seçimleri kaybederiz" dediği söylendi. Doğruya doğru...

CHP İLE CHP MEDYASI ARASINDA NE OLUYOR?

SEÇİMLERDE Kılıçdaroğlu'nu yere göğe sığdıramayan, seçim bitmeden 13. Cumhurbaşkanı ilan eden muhalif medyadan bazıları seçim kaybedilince Kılıçdaroğlu'na hakaret etmek için sıraya girdiler. Meral Akşener masadan kalkıp geri oturduğunda, "30 yıllık siyasi hayatımda işitmediğim küfürleri, yemediğim hakaretleri şu üç günde yedim" demişti.

Kılıçdaroğlu'nu kimi, seviyesizce, adı Merzifon'la anılan bir canlıya benzetti, kimi saksı koysan bu oyu alırdı dedi, kimi pişkinlikle suçladı. Yani insanlığa sığmayan ne varsa söylediler.

O dönemde Kılıçdaroğlu'nun yakın çevresinde, "Merkez medyanın bir kısmına ambargo uyguladık. Sadece bize yakın kanallara çıktık. Böylece onları sicil amirimiz haline getirdik. şimdi de bize parmak sallıyorlar" diye konuşulmuştu.

İkili arasındaki mücadele sertleşince muhalif medya da Kılıçdaroğlu ve İmamoğlu arasında ikiye bölündü.

SANSÜRE KARşIYIM

Sonuçta Kılıçdaroğlu cephesinden iki adım geldi.

Birincisi, Halk TV'yle CHP Genel Merkezi arasında varılan anlaşma iptal edildi. Böylece bağımsız yayın yaptığını iddia eden Halk TV'nin CHP ile arasında yazılı anlaşması olduğunu öğrenmiş olduk. Peki basın etiğini dilinden düşürmeyen gazeteciler ağısından bu tuhaf bir durum değil mi? Bir TV kanalı ile bir parti arasında

parasal ilişkilere dayalı resmi anlaşma yapılabilir mi? Yapılırsa burada özgür yayıncılıktan söz edilebilir mi?

Bu gelişmenin üzerinden 24 saat geçmeden bu kez Halk TV’de bir programın CHP’li belediyenin tesislerinden yayın yapmasına izin verilmedi.

Halk TV tarafından hedef alınmış, linç edilmiş, haksızlığa uğramış bir gazeteci olarak sansürü doğru bulmadım. Ambargo ister CNN Türk’e yapılsın, sansür ister Halk TV’ye uygulansın karşısında dururum. Nokta.

KILIÇDAROĞLU MUHALİF GAZETECİLERİ TÖHMET ALTINDA BIRAKMA

CHP’ye yakın gazetecilerin önemli bir kısmı Ekrem İmamoğlu’nun yanında yer alınca Kılıçdaroğlu, kendi basını tarafından yalnız bırakılan bir lidere dönüştü. İmamoğlu ise muhalif medyada bir imparatorluk kurdu. Medyadaki gücünü Kılıçdaroğlu’nun aleyhinde kullanıyor. Kılıçdaroğlu, belediye başkanları ile toplantısında, “Köşe yazarları üzerinden parti içi meseleler tartışılıyor. Ben kimin, nereden, ne kadar maaş aldığını biliyorum” demiş.

Bu muhalif medyaya yönelik ağır bir suçlama. Muhalif medyada çok namuslu arkadaşlarımız var. Kılıçdaroğlu çıkar ilişkisi içinde olduklarını bildiği isimler varsa açıklamalı, herkesi töhmet altında bırakmamalı.

TEVFİK GÖKSU’NUN CNN TÜRK STÜDYOSUNDAKİ NAMAZI

ESENLER Belediye Başkanı Tefik Göksu, cuma günü CNN Türk’te Akıl Çemberi programının konuğuydu. Fulya Öztürk’ün yönettiği programda, kamuoyu araştırmacısı Hakan Bayrakçı ve Milliyet Gazetesi Genel Yayın Yönetmeni Özay Şendir de yer aldılar.

Tefik Göksu, İBB’de AK Parti Grup Başkanvekili olarak Ekrem İmamoğlu’na karşı ciddi bir muhalefet yapıyor. Ama öyle kuru muhalefet değil. Program sırasında da gördük. Dosyasına çok hâkim. İmamoğlu ne vaat etmiş, ne yapmış. Onları grafiklerle, tablolarla anlatıyor.

PROGRAM İLGİ GÖRMÜŞ Kİ ÇOK İZLENMİŞ.

Ama her ne hikmetse Tefik Göksu’nun reklam arasında stüdyoda kıldığı namaz birilerini rahatsız etmiş.

CNN Türk’teki program 20.44’te başlamış. Programa hazırlığın ise ondan daha önce yapılması gerekiyor. Peki İstanbul’da akşam namazı vakti ne zaman giriyor? 21 Temmuz günü akşam namazı 20.38’de girmiş. O sırada program için son hazırlıklar yapılıyor, yayına girilmek üzere. Tefik Göksu verilen ilk reklam arasında stüdyoya getirilen bir seccade üzerinde namazını kılmış. Bir suç delili gibi o fotoğrafı önce sosyal medyada kullandılar, sonra gazetelerinde haber yaptılar. Namazını kılan bir

24.07.2023

Müslüman için seccadesinin üzerinde namaz kılarken fotoğrafının çekilmesi bir suç delili değil, reklam malzemesi hiç değil, tam aksine en büyük onur kaynağıdır.

KÂBE VE NAMAZ DÜŞMANLIĞI

Reklamlardan sonra program devam edecek. O sırada akşam vaktinin saati geçecek. Tefik Göksu orada hiç vakti olmadığı halde seccade getirtip sabah namazını kılsa reklam için yaptı dersiniz. Ama Tefik Göksu kulluk borcunu yerine getirmiş. İsteyen kılar, istemeyen kılmaz. Ama bunu bir suçmuş gibi, bunu siyasi bir gösteri gibi sunmanın ne anlamı var?

Fulya Öztürk Kâbe'ye gider, umre yapar, buna düşmanlık edersiniz. Tefik Göksu namazını kılar, bundan rahatsız olursunuz. Sizin Kâbe düşmanlığınız, namaz düşmanlığınız, seccade düşmanlığınız ne zaman bitecek?

İbrahim Kahveci

Aklını kaybeden ne yapar?

Büyük oyundan bahsetmeyeceğim... Türkiye'yi yıkmaya çalışan dış güçlerden de...

Cari açığı kapatıp cari fazla vereceğiz diye çıktığımız yolda cari açığı 10 kat artırmanın faturasını da konuşmayacağız.

Söylediklerimizin tam tersini çok rahat yapabilen yönetimi de sormayacağız. Ya da ne söyledi ise yine tam tersini yapan muhalefeti de...

Kısaca işimiz gücümüz bizler olacak... Kendimize bakacağız. Ne hak etmişiz ve ne bulmuşuz....

Hacer Foggo "Çocuklarımızda yetersiz beslenmeye dayalı bozukluklar başladı" diyeli bir kaç yıl oldu.

Bodurluk belki bir fiziki göstergesi ama ya akıl ve zeka durumu... İşte onu bilmiyoruz.

YKS sonuçları bize bir ipucu veriyor:

40 matematik sorusuna 7,37 doğru cevap verebilmişiz.

20 fen sorusunda ise 2,91 doğru cevabımız olmuş.

14 fizik sorusunda ise 2,18 doğrudaki kalmışız.

12 felsefe sorusuna ise 2,43 doğru cevapla yetinmişiz..

Liste böyle devam ediyor...

100 bin kişinin sıfır çektiği bir sınavı daha geçtik.

Daron Acemoğlu ne diyordu: "Türkiye'nin bilim-teknolojik seviyesi 2006 yılında durdu".

24.07.2023

Tablo ortada...

2010 yılında Yeni Şafak Gazetesi'nde "okumayın, okumanın değeri düşüyor" diye başlamıştım bu meseleye dikkat çekmeye.

Sonra Türkiye Gazetesi'nde "fakirleştiren büyüme" şeklinde aslında Türkiye'nin esaret ekonomi içerisinde ilerlediğini, adeta yabancı sermayeye ve fakirliğe hapsedildiğini dile getirdim.

Ve bütün bunları "TABAN SINIF" teorisi ile izah etmeye çalıştım.

Özal «Orta-Direk» diye diye bunu anlatmaya çalışırken **Erdoğan "Taban Sınıf"** üzerinden bütün siyasetini dizayn ediyordu.

Asgari tüm ücretler artırılırken orta sınıf ücretler eritiliyordu. Vergiler ise adeta orta sınıfın yüküne bir yük daha ekleyerek peşi sıra artırıldı.

Geldiğimiz sonucu Muharrem İnce şöyle özetliyor *"YKS sonuçları eğitimdeki içler acısı durumumuzu ortaya koymaktadır: Anadilindeki soruların yarısını yanıtlayamayan, temel matematik sorularının %80'inini yapamayan, tarih sorularının sadece beşte birini doğru yanıtlayan bu gençlere gerçeği hangi dille söylemeli? Ekonominin batık olduğunu nasıl göstermeli? Geçmişte yapılan hataları nasıl anlatmalı? Cahiller okumuşlardan daha erdemli diyenler, mühendislerin maaşını müstahdemlerin maaşına eşitleyenler bu tablo sizin eserinizdir. Kutlarım (!)"*

Ben size sadece geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Bu iş bitti...

Türkiye'de taban sınıf zihniyeti hakim durumunu pekiştirdi ve artık eğitimin bilimin bir hükmi değeri kalmadı.

Eğitim-bilim-teknoloji olmayınca kimse yüksek ücret ve fakirlikten kurutulmuş beklemesin. Bunlar boş bir hayal olarak kalacaktır. Türkiye kesinkes olarak söylüyorum bu zihniyette fakirliğe mahkum olmak zorundadır.

Sadece ara dönemlerde şişer şişer sonra da o şişkinliğin faturasını öder dururuz. Tıpkı şimdi ve yerel seçimlerden sonra olacağı gibi.

24.07.2023

Kaybettiğimiz parayı bulabiliriz ama kaybettiğimiz akıllı zor buluruz diye defalarca yazıp konuşuyorum.

Mesele kaybettiğimiz akıl... Kahvede pişpirik oynayarak ülke kurtaran kahramanlarla bir yere kadar... O yer zaten uçurumdan aşağıdan başka yer olamaz.

Eğitim sistemi çökmüş

Kamu sistemi çökmüş

Ücret sistemi çökmüş

Paylaşım sistemi çökmüş

Adalet sistemi çökmüş

ama en acılarından biri ne biliyor musunuz?

İnanç sistemi bile çökmüş bir ülke olduk.

İslami diyerek her türlü günahı sevaplaştırabiliyoruz.

2017 yılında "Bu referandum geçerse 1- devlet çöker 2-İslam çöker" demiştim.

Maalesef çöküş üstüne çöküş yaşıyoruz.

Ama durun... Daha bu hiçbir şey değil... Asıl faturayı kim ödeyecek söyleyeyim: 5-10 yıl sonra bu ülkede kimler yaşıyorsa onlar ödeyecek... Ve fatura sürekli artarak ödenmeye devam edilecek. Afiyet olsun...